

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2019-08-31

Granskningsrapport
Trelleborgs Kommun

KPMG AB

2019-10-08

Antal sidor 10

Trelleborgs Kommun

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2019-08-31

KPMG AB

2019-10-08

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	1
1.1	Finansiella mål	1
1.2	Mål för verksamheten	1
1.3	Delårsrapporten i övrigt	2
2	Inledning	2
2.1	Syfte och revisionsfråga	3
2.2	Avgränsning	3
2.3	Revisionskriterier	3
2.4	Ansvarig nämnd	4
2.5	Projektorganisation/granskningsansvariga	4
2.6	Metod	4
3	Resultat av granskningen	4
3.1	Anvisningar och styrdokument	4
3.2	Bedömning utifrån fullmäktiges mål	5
3.2.1	Bakgrund	5
3.2.2	Finansiella mål	5
3.2.3	Verksamhetsmål	6
3.3	Innehåll	7
3.4	Balanskravet	8
3.5	Resultaträkning och budgetföljsamhet	8
3.6	Balansräkning och investeringsredovisning	9
4	Sammanställd redovisning	10
5	Bokslutsprocessen i övrigt	11

1 Sammanfattning

Vi har av Trelleborgs kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska delårsrapporten per 2019-08-31. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2019.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap KL¹ bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat (2 §). Revisorernas uttalande avges i revisorernas bedömning av delårsrapporten.

Vårt uppdrag är att granska delårsrapporten för att ge revisorerna underlag för sin bedömning.

1.1 Finansiella mål

- Kommunen kommer inte att nå målet att investerings- och exploateringsverksamhet ska till 50% finansieras med egna medel. Med nuvarande investeringsambitioner uppnås inte detta mål ens vid budgeteringstillfället.
- Övriga finansiella mål bedöms uppnås.
- De finansiella målen fokuserar enbart på kommunens finansiella ställning och inkluderar inte kommunkoncernen. Ansvaret avser emellertid all verksamhet som kommunen bedriver oavsett om de bedrivs i egen regi eller genom bolag. Detta kommer att beaktas i kommande målformuleringar har vi informerats om.

1.2 Mål för verksamheten

- Flertalet nämnder bedömer att de kommer att uppnå sina effektmål. De nämnder som befarar att de inte kommer nå mål är följande.
 - ❖ *Arbetsmarknadsnämnden* befarar att nettokostnaden för ekonomiskt bistånd inte kommer att minska jämfört med 2018.
 - ❖ *Bildningsnämnden* befarar att trygghet och studiero inte kommer att uppnås under 2019 liksom att digital likvärdighet i förskolan och skolan inte kommer att uppnås under 2019.
 - ❖ *Teknisk servicenämnd* befarar att andelen ekologiska livsmedel om 25% inte kommer att uppnås
- Sammantaget bedöms måluppfyllelsen baserat på lämnad redogörelse som möjlig för flertalet mål.

¹ Kommunallag (2017:725)

1.3 Delårsrapporten i övrigt

- Delårsrapporten överensstämmer med den kommunala redovisningslagen (KRL) samt RKR R17 med undantag för att resultaträkningen saknar jämförelsetal för motsvarande period närmast föregående räkenskapsår.
- Balanskravet kommer att nås för 2019. Det prognostiserade resultatet efter justeringar uppgår till 55,8 mnkr.
- Socialnämnden prognosticerar ett underskott om -16,4 mnkr vilket är det tredje året i rad med ett prognostiserat underskott > 10 mnkr. Årets avvikelse förklaras huvudsakligen av personalkostnader som ökat på grund av hög sjukfrånvaro, volymökningar samt en brist på vikarier som i sin tur orsakat övertid. Åtgärdsplaner finns men den totala ekonomiska effekten kan dröja in i 2020.
- Bildningsnämnden budgeterar ett underskott om -12 mnkr. Effektiviseringar har skett för att nå en budget i balans men dessa kommer inte att ge en full effekt under 2019. Nämnden anger också att det finns en begränsning för hur stora effektiviseringar som kan göras med hänvisning till kommunens förmåga att motsvara ställda lagkrav på kvalitet och säkerhet.
- Delårsrapporten lämnar ingen förklaring kring det intressanta förhållandet mellan resultat enligt delårsbokslut, 104,6 mnkr och prognostiserat resultat, 56,2 mnkr vilket borde ske för att göra den finansiella rapporten mer begriplig.
- Trelleborg har avyttrat exploateringsprojekt och en intäkt borde ha tagits om ca 17 mnkr men med hänvisning till den dispens som RKR:s styrelse lämnat har intäkten inte förts till resultatet.

2 Inledning

Vi har av Trelleborgs kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska delårsrapporten per 2019-08-31. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2019.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap KL bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat (2 §). Revisorerna uttalanden avges i revisorernas bedömning av delårsrapporten.

Vårt uppdrag är att granska delårsrapporten för att ge revisorerna underlag för sin bedömning.

2.1 Syfte och revisionsfråga

Syftet med granskningen är att bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Syftet med granskningen är även att bedöma om kommunens delårsrapport har upprättats i enlighet med kommunallagen, kommunal redovisningslag och god redovisningssed i kommuner och landsting.

2.2 Avgränsning

Granskningen omfattar Delårsrapporten per 2019-08-31

Vår granskning har skett i den omfattning som följer av God revisionssed i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKL² och Skyrev³.

Granskningen av räkenskaperna är översiktlig och avser endast underlag för bedömning av fullmäktiges finansiella mål. Vår granskning har varit inriktad på att hitta väsentliga fel (bedömda eller konstaterade) i delårsrapporten. I vår granskning ingår inte primärt att granska den interna kontrollen över kommunens kostnader och intäkter. Granskningen har inte som syfte att identifiera brottsliga handlingar, t ex förskingring.

2.3 Revisionskriterier

Vi har bedömt om delårsrapporten i allt väsentligt följer:

- Kommunallag och kommunal bokförings- och redovisningslag, LKBR
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning, RKR, och Sveriges Kommuner och Landsting, SKL
- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

Vi har även bedömt om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål kommunfullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

² Sveriges Kommuner och Landsting

³ Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer

2.4 Ansvarig nämnd

Granskningen avser kommunstyrelsen.

2.5 Projektorganisation/granskningsansvariga

Granskningen har genomförts av Anna Lönnberg, auktoriserad revisor.

Rapporten är saklighetsgranskad av Izabela Obiedzinski, redovisningschef och Bo Carlbark, ekonomichef.

2.6 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudie av relevanta dokument inklusive delårsrapporten.

Intervjuer har genomförts med:

- Izabela Obiedzinski, redovisningschef samt Bo Carlbark, ekonomichef.
- Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.
- Stickprovsvis avstämning och verifiering av väsentliga balansposter mot specifikationer med tillhörande underlag i den omfattning som krävs för bedömning av fullmäktiges finansiella mål.
- Översiktlig analys av resultaträkningen.

3 Resultat av granskningen

3.1 Anvisningar och styrdokument

I LKBR framgår att kommunerna ska upprätta minst en delårsrapport som ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret, d v s högst åtta månader. Det är även den rapport som faller inom ramen för denna period som ska behandlas av fullmäktige och som revisorerna ska göra en bedömning av.

Styrelsen ska inom två månader efter utgången av den period av räkenskapsåret som delårsrapporten omfattar överlämna rapporten till fullmäktige och revisorer.

Syftet med delårsrapporten är att presentera en avstämning av verksamhetsutvecklingen för det pågående verksamhetsåret för att om möjligt ge ansvariga en möjlighet att vidta åtgärder i händelse av en olycklig eller oönskad utveckling.

Kommentarer

Trelleborgs Kommun upprättar två Delårsrapporter varav Delårsrapport 2 är föremål för revision. Delårsrapporten omfattar detta år 8 månader till skillnad från föregående år då Delårsrapport 2 omfattade 7 månader. Både 8 månader respektive 7 månader är helt i linje med LKBR.

Det går bra att ändra och anpassa perioden till behoven men enligt LKBR ska resultaträkningen ha jämförelsetal för motsvarande period närmast föregående räkenskapsår. Kommunen har inte tagit fram motsvarande jämförelsetal från föregående år utan presenterar utfallet per 2018-07-31 istället. Det är inte i enlighet med LKBR.

Framläggandet av delårsrapporten till kommunfullmäktige och revisorer kommer att ske inom 2 månader från räkenskapsperiodens utgång.

Därmed uppfyller Trelleborgs kommun inte kraven i LKBR vad avser jämförelsetalen vilket i sin tur är en förutsättning för en meningsfull jämförande analys. I övriga delar följer Trelleborgs kommun LKBR.

3.2 Bedömning utifrån fullmäktiges mål

3.2.1 Bakgrund

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

3.2.2 Finansiella mål

De finansiella målen för 2019 är nu fyra att jämföra med de tidigare åren (2016, 2017 och 2018) då endast ett resultatmål har angetts.

- ***Ett resultatmål kvarstår och är angett till ett genomsnittligt resultat för mandatperioden 2019-2022 om 60 mnkr.*** Målformuleringen är kommunens totala driftverksamhet vilket med nödvändighet inte är ett självklart begrepp. Samma begrepp har emellertid använts tidigare och då men ett förtydligande om att det är det resultat som påverkar det egna kapitalet, med andra ord årets resultat. Kommunens prognostiserade resultat för 2019 uppgår till 56,2 mnkr

vilket understiger målet om 60 mnkr med 3,8 mnkr. Det gör att resultatet något av de kommande åren måste överstiga 60 mnkr med 3,8 mnkr. *Vår bedömning är att det är möjligt att uppnås.*

- ***Kommunens investerings- och exploateringsverksamhet ska till 50% finansieras med egna medel.*** Detta gäller också investeringar i taxebunden verksamhet. *Med nuvarande investeringsambitioner uppnås inte detta mål ens vid budgeteringstillfället.*
- ***Investeringar skall så långt möjligt finansieras med egna medel. Upplåning är tillåtet men enbart för större investeringar.*** Detta mål är mycket snarlikt det föregående målet men fokuserar här på upplåningen. Per delårsboks slutet har den externa upplåningen inte utökats. Det budgeteras en upplåning som är destinerad specifika förvärv. *Baserat på detta bedöms detta mål uppnås.*
- ***Kommunens soliditet ska inte understiga 50% beräknat på en balansomslutning exklusive pensionsskuld.*** Detta mål bedöms att uppnås också beräknat på det prognosticerade resultatet om 56,2 mnkr.

I tidigare finansiell rapportering har Trelleborgs framtida utmaningar tydligt kommit till uttryck. Denna delårsrapport är mildare i sin information men i det inledande stycket under Väsentliga händelser framgår att den fortsatta utbyggnaden av välfärdstjänsterna medför en betydande finansiell utmaning och med anledning av det har en finansiell långsiktig strategi utarbetats som ska behandlas av kommunfullmäktige under hösten 2019.

De finansiella målen fokuserar enbart på kommunens finansiella ställning och inkluderar inte kommunkoncernen. Ansvaret avser emellertid all verksamhet som kommunen bedriver oavsett om de bedrivs i egen regi eller genom bolag. Detta kommer att beaktas i kommande målformuleringar har vi informerats om.

Formuleringen av de finansiella målen är inte helt tydliga vilket skapar en osäkerhet vid uppföljningen. Av den anledningen rekommenderar vi att nyckeltalen beskrivs mer preciserat i samband med att besluten om de finansiella målen fattas.

3.2.3 Verksamhetsmål

Trelleborgs kommun har 10 inriktningsmål för sin verksamhet. Dessa framgår av tabell på sid 4.

Respektive nämnd har att årligen koppla specifika aktiviteter som ska generera effekter kopplade till inriktningsmålen.

Flertalet indikatorer (nyckeltal/ mätetal) är tillgängliga först efter årsskiftet varför det saknas förutsättningar för en komplett uppföljning i samband med Delårsrapport 2. För de fall som ett preliminärt utfall finns har detta analyserats.

Flertalet nämnder bedömer dock att de kommer att uppnå sina effektmål. De nämnder som befarar att de inte kommer nå mål är följande.

Arbetsmarknadsnämnden befarar att:

- Nettokostnaden för ekonomiskt bistånd inte kommer att minska jämfört med 2018.

Bildningsnämnden befarar att:

- Trygghet och studiero inte kommer att uppnås under 2019
- Digital likvärdighet i förskolan och skolan inte kommer att uppnås under 2019.

Teknisk servicenämnd befarar att:

- andelen ekologiska livsmedel om 25% inte kommer att uppnås

Sammantaget bedöms måluppfyllelsen baserat på lämnad redogörelse som möjlig för flertalet mål.

3.3 Innehåll

RKR:s rekommendation 17 anger minimikraven för innehållet i en delårsrapport och principerna för bedömning av vilka poster som ska tas med i delårsrapporten, och hur dessa ska värderas.

Den förenklade förvaltningsberättelsen ska innehålla en översiktlig redogörelse för utvecklingen av kommunens verksamhet och resultat sedan föregående års utgång.

Uppgift ska lämnas om:

- Händelser av väsentlig betydelse som inträffat under delårsperioden eller efter dess slut men innan delårsrapporten upprättas.
- Upplysningar om kommunens förväntade utveckling avseende ekonomi och verksamhet utifrån målen om god ekonomisk hushållning.
- En redovisning av hur helårsprognosen förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten.
- En bedömning av balanskravsresultatet utifrån helårsprognosen.

Kommentar

Vi finner att delårsrapporten per 2019-08-31 innehåller den föreskrivna informationen.

3.4 Balanskravet

Enligt LKBR 10§ ska kommunen lämna en bedömning av balanskravsresultatet utifrån helårsprognosen i förvaltningsberättelsen.

Kommentar

På sid 12 i förvaltningsberättelsen lämnas en redogörelse över prognosticerat utfall enligt balanskravet. Det prognosticerade utfallet är positivt.

Trelleborgs kommun prognosticerar att redovisa ett resultat i balans.

3.5 Resultaträkning och budgetföljsamhet

Rensat för jämförelsestörande poster och justerat för olika antal månader (7 respektive 8 månader) uppgick kommunens resultat per 2018-08-31 (07-31 extrapolerat) till 40,5 mnkr att jämföra med årets utfall 104 mnkr, d v s årets utfall per delår är 64 mnkr högre. Förklaringen ligger i sin helhet i ökade skatteintäkter, +53 mnkr och generella bidrag, + 16 mnkr. Övriga förändringar är relativt sätt marginella med undantag för avskrivningarna som har ökat med 5 mnkr vilket är en naturlig konsekvens av den höga investeringstakten. Beloppet motsvarar en avskrivningstakt om 3%.

Det prognosticerade resultatet uppgår emellertid till 56,2 (41,7 före extraordinära intäkter) mnkr. Motsvarande variation mellan delårsresultatet och helårsresultatet förekom inte 2018 men i 2017 års räkenskaper. Det indikerar att en säsongsvariation uppstår då delårsbokslutet upprättas per augusti. Delårsrapporten lämnar ingen förklaring kring det intressanta förhållandet mellan resultat enligt delårsbokslut och prognosticerat resultat vilket borde ske för att göra den finansiella rapporten mer begriplig.

Nämndernas budgetavvikelse uppgår till -39,7 mnkr (exkl den avgiftsfinansierade verksamheten).

Avvikelse i mnkr	Kommunen		
	Prognosticerad avvikelse 2019	Prognosticerad avvikelse 2018	Prognosticerad avvikelse 2017
Socialnämnden	-16,4	-11,7	-40,3
Bildningsnämnden	-12	0	-5
Teknisk servicenämnd (skattefinansierad)	-10,6	-2,5	0
Övriga	-0,7	-1,3	2,3
Summa nämnder exkl avgiftsfinansierad verksamhet	-39,7	-15,5	-43

Som framgår av tabellen har socialnämnden för de tre senaste åren prognosticerat större budgetavvikelser. Den faktiska avvikelser 2017 blev -47,7 mnkr medan nämnden fick en utökad ram i 2018 varför den faktiska avvikelser då blev obetydlig. Årets avvikelse förklaras huvudsakligen av personalkostnader som ökat på grund av hög sjukfrånvaro, volymökningar samt en brist på vikarier som i sin tur orsakat övertid. Åtgärdsplaner finns men den totala ekonomiska effekten kan dröja in i 2020.

Även Bildningsnämnden prognosticerar ett underskott i år hänförligt till personalkostnader. Effektiviseringar har skett för att nå en budget i balans men dessa kommer inte att ge en full effekt under 2019. Nämnden anger också att det finns en begränsning för hur stora effektiviseringar som kan göras med hänvisning till kommunens förmåga att motsvara ställda lagkrav på kvalitet och säkerhet.

Teknisk servicenämnd hyser ett flertal verksamheter och underskottet fördelas över flera av dessa.

Delårsrapportens disposition är sådan att budgetföljsamheten och dess bidragande orsaker till överskott och underskott och möjliga åtgärder i sin helhet lämnas i nämndernas redogörelser över väsentliga händelser och prognos i avsnittet Verksamheterna. Det är i sig informativt men dessa är inte en föreskriven del av delårsrapporten. Förvaltningsberättelsen kunde ha varit mer informativ i det avseendet.

3.6 Balansräkning och investeringsredovisning

Trelleborgs kommun befinner sig i en intensiv investeringsperiod med en oförändrat hög investeringsbudget, 804,8 (876,4) mnkr vilket motsvarar 29% av redovisade tillgångar i mark, byggnader och tekniska anläggningar per 2018-12-31. Enligt prognos kommer -105 (-194) mnkr inte att genomföras under 2019. Respektive nämnd redogör för det pågående arbetet under rubriken Investeringsverksamhet. Det framgår dock inte varför avvikelser mot budget uppkommer. Avvikelsen är betydande liksom för föregående år varför det kunde ha ett informationsvärde. Likaså kan upprepade stora avvikelser från budget vara ett symptom på systematiska felaktiga bedömningar i budgetprocessen. Eftersom investeringar påverkar verksamheterna med såväl avskrivningskostnad som finansieringskostnad ger en felaktig investeringsbudget följdfel i övriga nämnders budgetar, bortsett från att investeringarna inte görs tillgängliga för verksamheterna.

Investeringarna har finansierats med egna medel. Den ingående kassan var 199 mnkr vilken nu har reducerats till 69 mnkr per 2018-08-31. Den långfristiga upplåningen har inte ökat.

I samband med införandet av LKBR har RKR gett ut ett antal uppdaterade rekommendationer för god redovisningssed. En av dessa rekommendationer RKR R2 behandlar redovisning av intäkter. Enligt denna ska en intäkt redovisas vid den tidpunkt

som kommunen fullgjort sina åtaganden. Det är inte på något sätt kontroversiellt utan tvärt om helt i linje med övrig normering oavsett associationsform. Likväl har rekommendationen väckt uppmärksamhet och ett flertal kommuner har protesterat. Under den tid som en förnyad remissrunda gällande RKR R2 pågår har styrelsen för RKR kommunicerat att den tidigare rekommendationen kan tillämpas vilket i korthet innebär att gatukostnadsersättning kan periodiseras på framtiden. Trelleborg har avyttrat exploateringsprojekt och en intäkt borde ha tagits om ca 17 mnkr men med hänvisning till den ovan beskrivna situation har intäkten inte förts till resultatet. Exploateringsredovisningen är ett av ekonomikontorets utvecklingsprojekt.

Det pågår en översyn av redovisade tillgångar i anläggningsregistret, dels för att rensa ut tillgångar som inte längre finns eller nyttjas i verksamheterna och dels för att se över tillämpade avskrivningstider. Anläggningsregistret hanteras rent administrativt centralt vilket gör att det finns en inbyggd distans från verksamheten till anläggningsregistret. Det i sin tur gör att risken för att informationen i anläggningsregistret över tid förlorar sin aktualitet. Vi har ofta anledning att rekommendera en översyn som också involverar verksamheterna genom att de gör en inventering av sina tillgångar. Det är heller inte ovanligt med ett schabloniserat förhållande till tillämpade avskrivningstider utan att se till tillgångens faktiska nyttjandeperiod sett ur ett tekniskt perspektiv. Givet att var generation ska bära sina kostnader är det väsentligt med korrekta avskrivningstider. Vi uppmuntrar därför till denna pågående översyn och den därpå aktualiserade redovisningen av anläggningstillgångar.

4 Sammanställd redovisning

Från och med i år kan kommunerna själva avgöra huruvida de vill inkludera koncernföretagen i delårsrapporten. Detta gäller såväl räkenskaperna som den förenklade förvaltningsberättelsen. Avgörande parametrar är önskan om en skyndsam rapportering kontra kommunföretagens betydelse för den samlade verksamheten och utvärdering av god ekonomisk hushållning som skall ske för hela den bedrivna verksamheten.

Trelleborgs kommun har valt att upprätta också sammanställda räkenskaper vilket med hänvisning till dotterbolagens finansiella betydelse är rimligt.

Dotterbolagens bidrag till resultatet uppgår till 117,5 mnkr och det prognosticerade bidraget uppgår till 119,9 mnkr. En betydande andel av dotterbolagens resultat utgörs av en engångsintäkt i form av reavinst vid avyttring av fastigheter (via bolag) redovisad av Trelleborgshem AB, 85,8 mnkr.

Merparten av bolagen redogör på ett tydligt sätt väsentliga händelser och måluppfyllelse på sid 14 till 21. Östersjöterminalen är det bolag som rapporterar en

negativ utveckling som härrör till akuta reparationsåtgärder. Verksamheten är under avveckling.

Varken dotterbolagen eller koncernredovisningen har varit föremål för revision. Den nya redovisningslagstiftningen kan föranleda justeringar som ett tvingande led i att anpassa kommunkoncernen redovisning till enhetliga redovisningsprinciper, nämligen kommunens LKBR. En översyn ska ske inför årsbokslutet.

5 Bokslutsprocessen i övrigt

Detta var den första finansiella rapporten som upprättades efter det att LKBR infördes. Det är också den första reviderade Delårsrapporten som nuvarande redovisningschef och ekonomichef upprättat för Trelleborgs kommun. Som tidigare rapporterats har det funnits behov av en utveckling gällande:

- Heroma systemets funktionalitet
- Motpartsavstämningar och elimineringar
- Motparter också i balansräkningen
- Redovisning av exploateringsprojekt
- Tillämning av RKR:s rekommendationer gällande tilläggsupplysningar
- Konsolideringsprocessen

Merparten av de punkter som omnämns ovan har åtgärdats. Det finns ett positivt förhållningssätt till utveckling men arbetet är och har varit krävande. Flera rekryteringar är genomförda och inom överskådlig tid bedömer ekonomienheten att de kommer att ha adekvata resurser på plats.

KPMG, dag som ovan

Anna Lönnberg

Auktoriserad revisor

